

CSC:N SHAKKIKOULU

esittää:

Muunnelmien laskeminen

“Calculating variations, visualizing and evaluating possible positions, and using the brute force in chess”

4.4.2019

Muunnelmien laskeminen - henkilöhistoriaa

- Sotilasloppupelien kautta opettelua ja visualisointia juniorina
 - “Testitehtävät”
 - Myöhemmin selkeää laskemisen ja analysoinnin opiskelua (sokkopelit)
- Ei varsinaista valmennusta ikinä, mutta silti “hyvä laskemaan”
 - Sommitelmallinen pelityyli, sekä joitakin esimerkkejä pitkistä laskelmista
 - **Omien pelien analysointi (kaikki mahdolliset pelit)**
- Suosikkipelaajia ja ilmiöitä
 - Garri Kasparov: pitkä **tarkka** laskeminen (vrt. Kasparov-Topalov)
 - Mihail Tal: **laskemisrajan ylittäminen**, intuitiivinen pelityyli (vrt. Tal-Portisch)
 - Aleksander Morozevich: ”pitkä kompensatio” **pienestä uhrauksesta**

Tactical skill

- “The tactical skill of a player is made of two components: combinative vision and technique of calculating variations” (Dvoretsky)
- “Candidate moves should be determined immediately, and listed accurately. This work cannot be done piecemeal.” (Kotov)
- Dvoretsky concepts: “saving combination”, “twin combinations”, “prophylactic thinking”, ...
- Dvoretsky guidelines: passed pawns are undervalued; make your king safe; there are always mistakes in long calculations, ...
- Mark Dvoretsky, School of Chess Excellence 2, Tactical play

Calculating variations vs. Intuitive decisions vs. Practical elements of game

- Technique of analysing a position: aim of the calculation, candidate moves, calculating, checking calculations, ending and evaluating calculations
- Concepts: “what to calculate first”, “emergency exit”, “Blumenfeld rule”, ...
- Guidelines: calculate short variations, chess analysis develops calculating ability and chess intuition
- Mark Dvoretsky and Artur Jusupov, Attack and Defence

Mestarin ajatteluprosessi

- Kriittisten hetkien tunnistaminen: milloin syventyä asemaan
- Ehdokassirtojen valinta: mitä vaihtoehtoja kannattaa laskea
- **Laskeminen**
 - **Omien ehdokassirtojen tunnistaminen ja valinta**
 - **Vastustajan mahdollisuuksien tunnistaminen**
 - **Asemien ja siirtosarjojen visualisointi**
 - **Laskemisen lopettaminen tai “helpottaminen”**
 - **Loppuaseman arviointi päätöksenteon tueksi**
- Päätöksenteko ja parhaan siirron valinta

Laskemisprosessin työkaluja

- Pakottavat siirrot (forcing moves)
 - “Hiljaiset siirrot” (quiet moves)
- Visualisoinnin opettelu
 - Omien visualisointivirheiden tunnistaminen
- “Poissulkemismenetelmä” (method of elimination)
 - Laskemisen keskittäminen oleelliseen vaihtoehtoon
- Laskemisen lopettaminen
 - Aseman arviointi (yleisesti, tai erityisesti pitkän laskelman loppuasemassa)
- Yleisesti: järjestelmällinen ajattelu
 - Esim. älä laske tarpeettomasti, ja älä laske samaa muunnelmaa kahdesti

OMIEN PELIEN ANALYSOINTI

Elite, #3960/5031: GRUNFELD def. (D82), Dreev A. - Leko P., 1/2:1/2, Wijk aan Zee, 1996

[...] 1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 d5 4.♙f4 ♙g7
5.♖c1 ♗h5 6.♙g5 h6 7.♙h4 dxc4 8.e3
♙e6 9.♙e2 ♗f6 10.♗f3 c6 11.♗e5 b5
12.f4 ♗d5 13.♖d2 ♗xc3 14.bxc3 ♙d5
15.♖c2 ♙f6 16.♙f2 ♙xg2 17.♖g1 ♖d5
18.♖xg2 ♖xg2 19.♙f3 ♖h3 20.♙g4 ♖g2
21.♙f3 ♖h3 22.♙g4 ♖g2 23.♙f3

Engine | Tree |

0:00.29 13/41 h4 222 kn 10 kn/s Rybka v2.2.w32

[♖/♖ (-0.87)] d=11 18.♙g4 ♙e4 19.♖e2 C
[♖/♖ (-0.87)] d=10 18.♙g4 ♙e4 19.♖e2 O-O 20.
[♖/♖ (-0.81)] d=9 18.♙g4 ♙e4 19.♖xe4 ♖xe4 :
[♖/♖ (-0.90)] d=8 18.♙g4 ♙e4 19.♖e2 O-O 20.
[♖/♖ (-0.84)] d=7 18.♙g4 ♙e4 19.♖e2 O-O (0:1
[♖/♖ (-0.77)] d=6 18.♙g4 ♙e4 19.♖b2 (0:00.0
[♖ (-0.71)] d=5 18.♙g4 h5 (0:00.00)
[♖ (-0.73)] d=4 18.♙g4 (0:00.00)
[♖/♖ (-0.78)] d=4 18.♖d1 (0:00.00)
[♖ (-0.73)] d=3 18.♖d1 (0:00.00)
[♖/♖ (-0.75)] d=3 18.♙a4 (0:00.00)

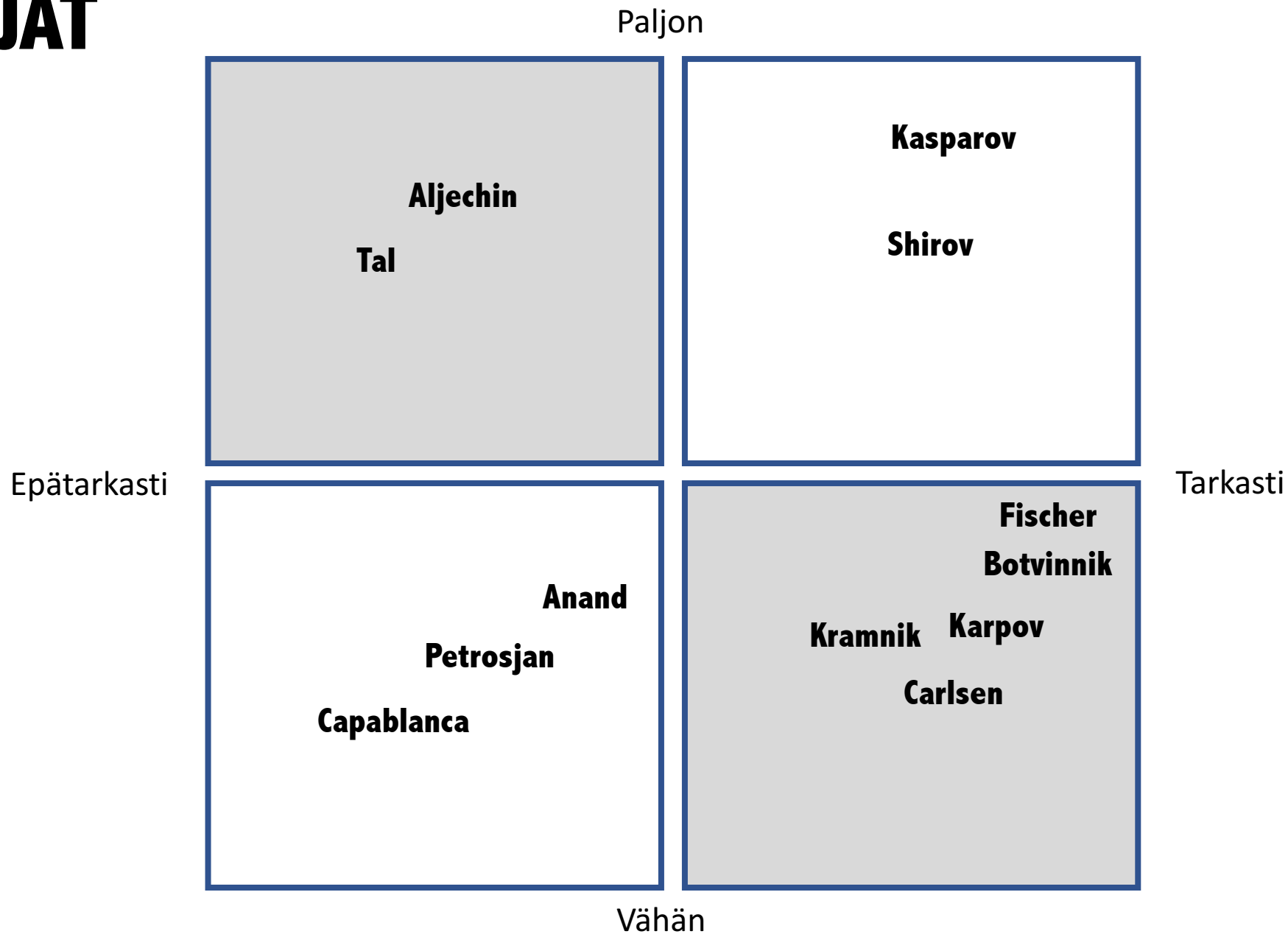
Main line
Game header

Header	Engine	Comments
White	Dreev Alexey (RUS)	
Black	Leko Peter (HUN)	
Result	½:½	
ECO	D82	
Date	1996	

Laskemisprosessin harjoittelu

- Analysoi omia pelejäsi
 - Laskettujen muunnelmien tarkistaminen vastustajan tai tietokoneen avulla
- Ratko shakkitehtäviä tai sommitelmia
 - Tee tätä katsomalla kuviota, ilman että siirrät nappuloita laudalla
- Visualisointi: ratko tehtäviä ”sokkona”
 - Yritä visualisoida ja miettiä tehtäviä ilman shakkilautaa ja –kuviota, ja aloita tämä esim. sotilasloppupeleistä
 - Värien käyttö, tai muiden visualisointia voimistavien rutiinien kehittäminen
- Arvioi omaa laskentaprosessia ja kehitä heikkoja kohtia
 - Usein esim. asemien visualisointi tai lasketun muunnelman loppuaseman arviointi ovat heikkoja kohtia, joita voi yrittää kehittää erityisesti

LASKIJAT

Laskemisprosessin tyyppivirheitä

- Kriittisten hetkien tunnistaminen: milloin syventyä asemaan
- Ehdokassirtojen valinta: mitä vaihtoehtoja kannattaa laskea
- **Laskeminen**
 - **Ajan käyttäminen turhaan laskemiseen**
 - **Väärin ehdokassirtojen laskeminen, "yhden siirron kumous"**
 - **Vastustajan salattujen mahdollisuuksien unohtaminen**
 - **Visualisointivirheet: "haamunappulat", nappulan virheellinen sijainti**
 - **Harhailu: saman jatkon laskeminen uudestaan, epäjärjestelmällisyys**
 - **Laskemisen lopettaminen liian aikaisin**
 - **Loppuaseman virheellinen arviointi**
- Päätöksenteko ja parhaan siirron valinta

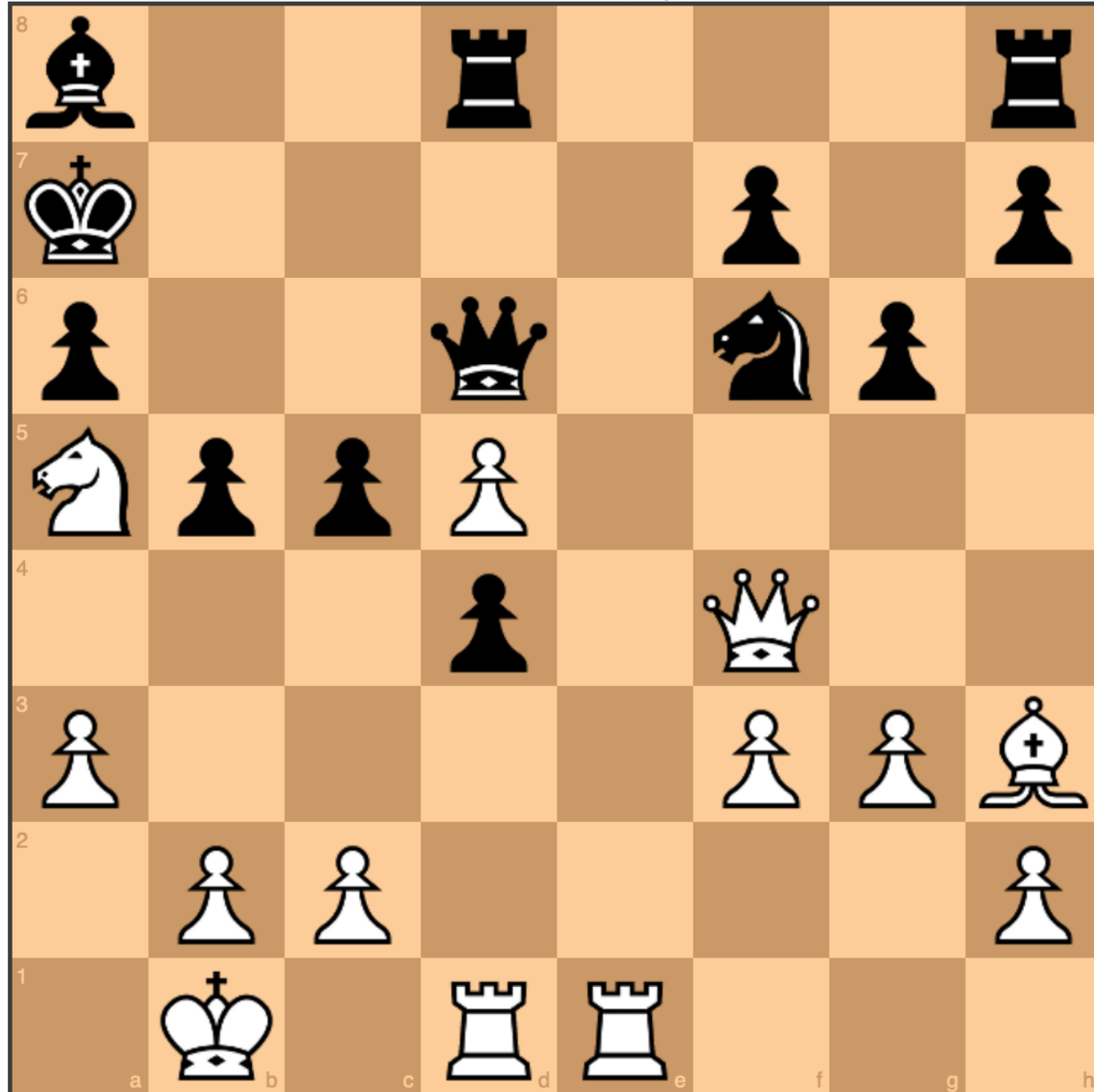
(If you register a free account you won't see all these ads!)

Garry Kasparov vs Veselin Topalov

"Kasparov's Immortal" (game of the day Apr-13-2013)

Hoogovens (1999), Wijk aan Zee NED, rd 4, Jan-20

Pirc Defense: General (B07) · 1-0

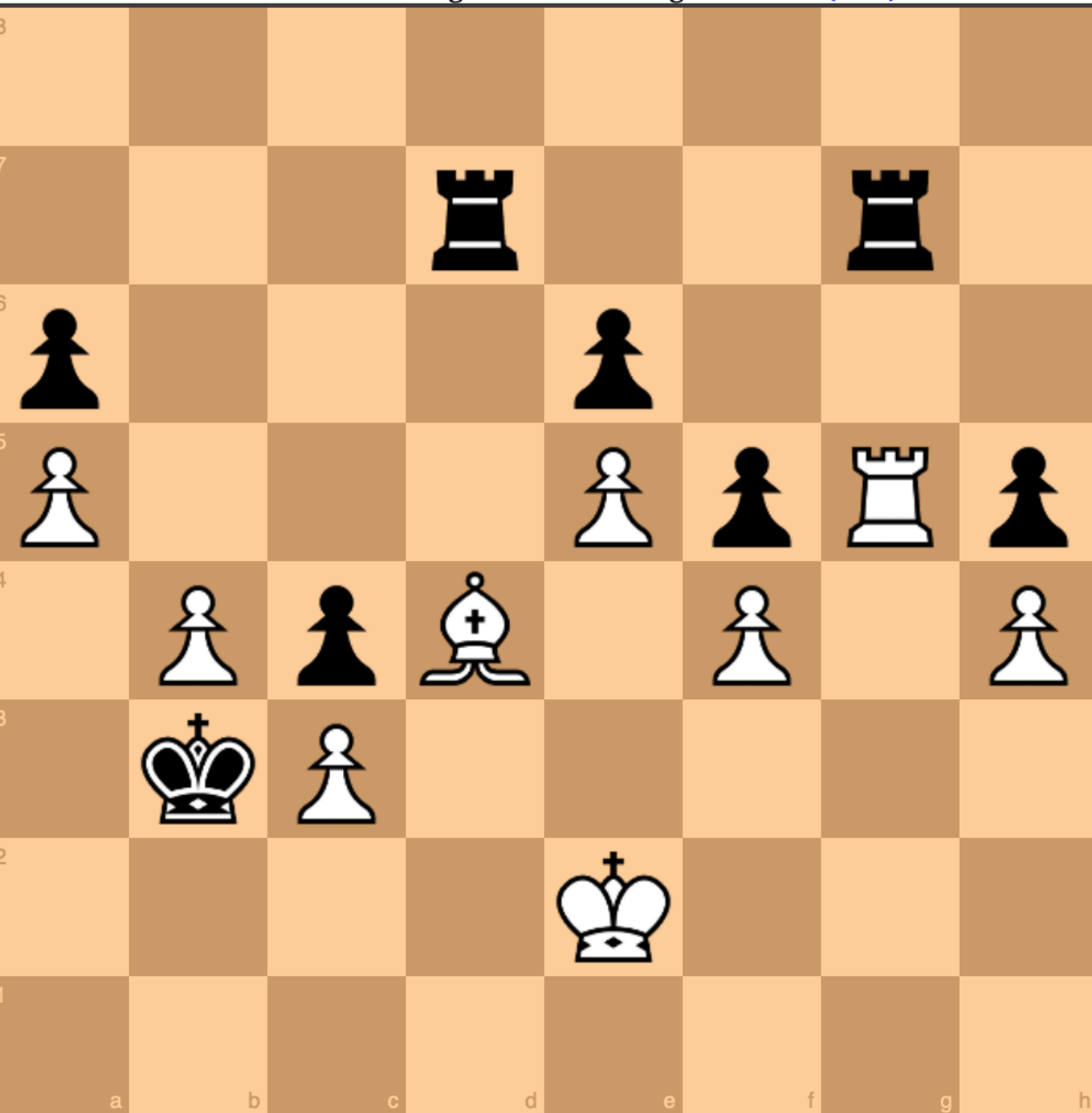
Kasparovin loistosommitelma
- Siirtoehdokkaiden (ideoiden)
tunnistaminen
- Visualisointi, mielikuvitus

(If you register a free account you won't see any more ads.)

Veselin Topalov vs Garry Kasparov

Linares (1999), Linares ESP, rd 7, Mar-01

Sicilian Defense: Scheveningen Variation. English Attack (B80) • 0-1

Kasparovin tarkka laskeminen

- Loppuaseman arviointi

- Muunnelman tarkka laskeminen

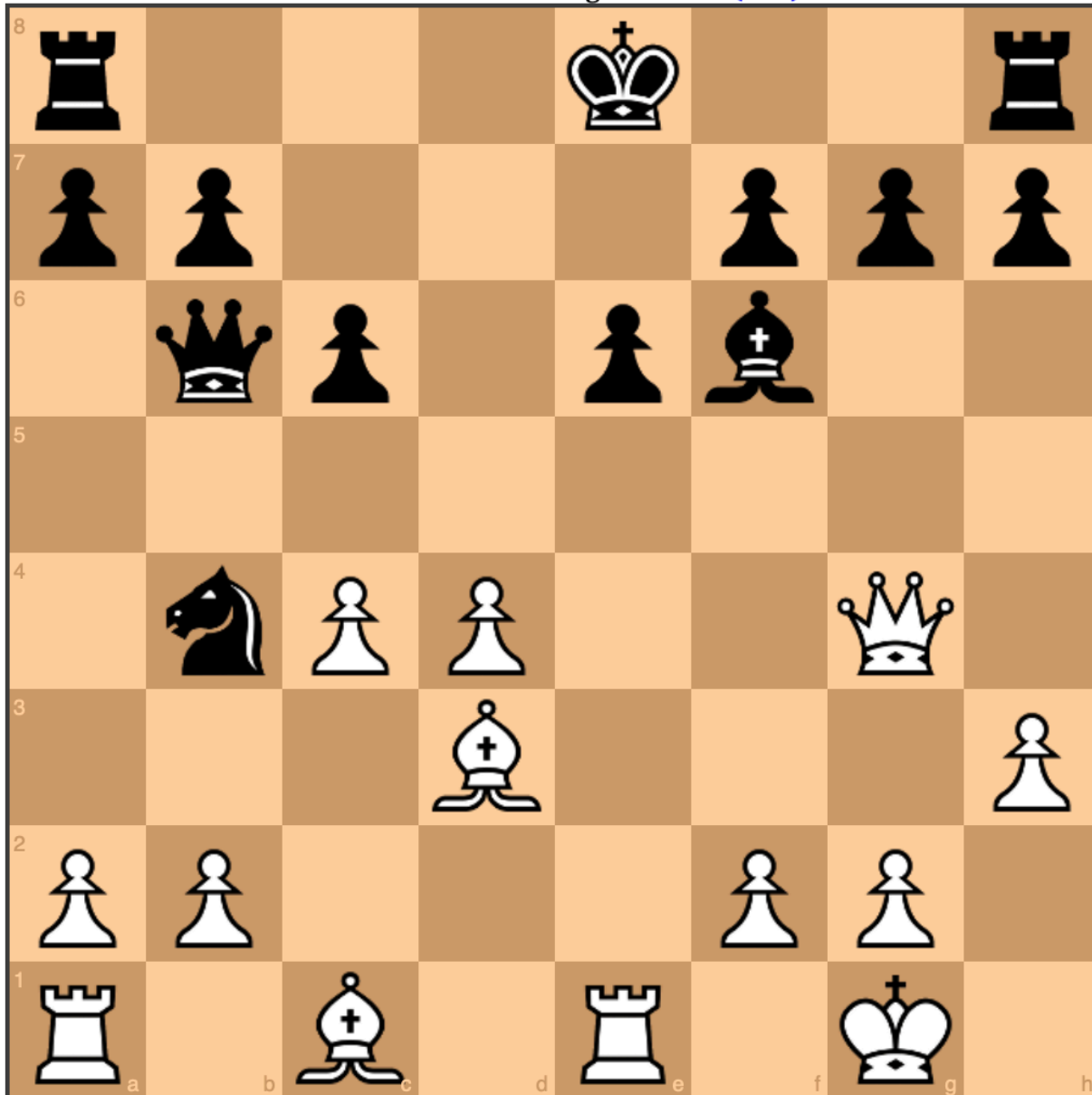
(If you register a free account you won't see all these ads!)

Mikhail Tal vs Lajos Portisch

"Taleportischion" (game of the day Jun-01-2014)

Tal - Portisch Candidates Quarterfinal (1965), Bled YUG, rd 2, Jun-28

Caro-Kann Defense: Two Knights Attack (B10) · 1-0

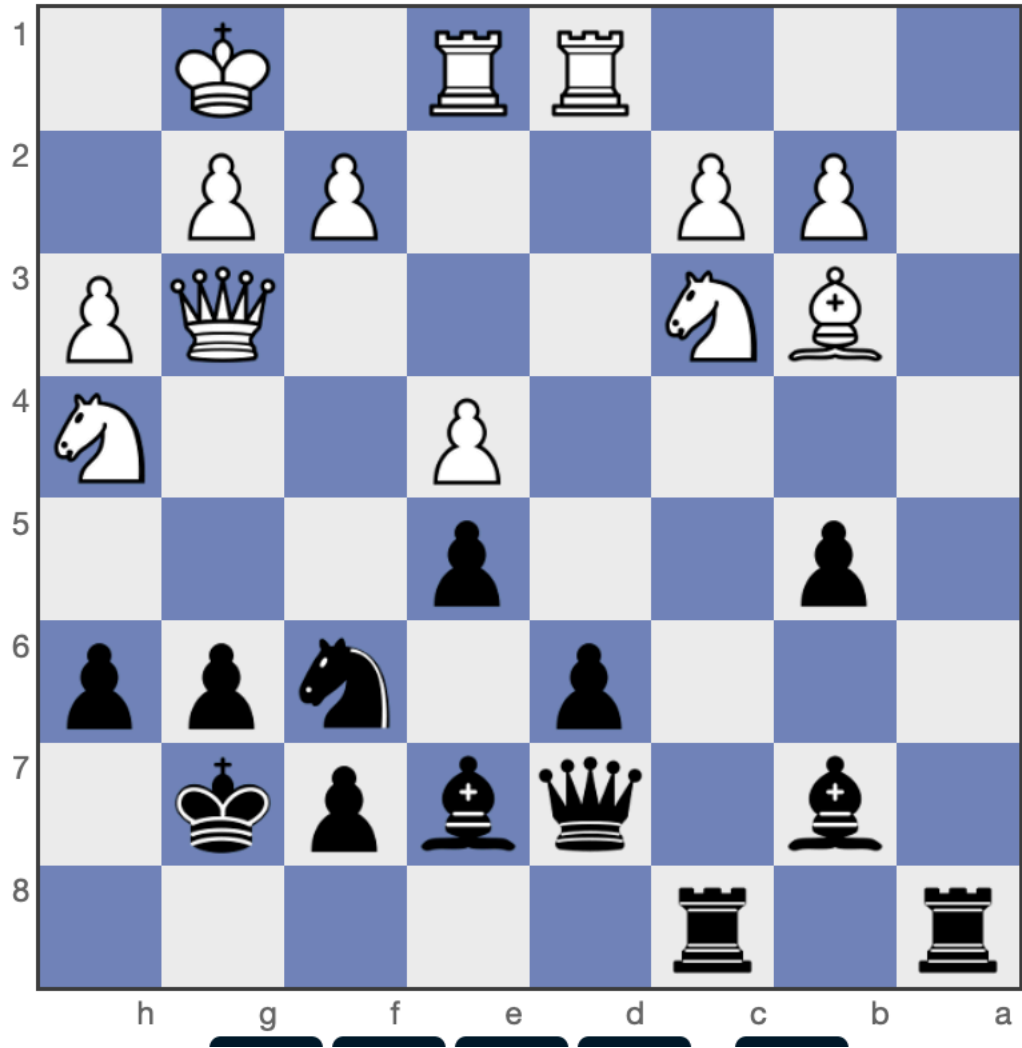
Mihail Talin "laskeminen"

- Vastustajan vaihtoehtojen tunnistaminen
- Korrekti vai epäkorrekti laskelma?

<http://www.chessgames.com/perl/chessgame?gid=1113164>

Pulkkinen, Kari (2345) vs. Tella, Jussi (2310)

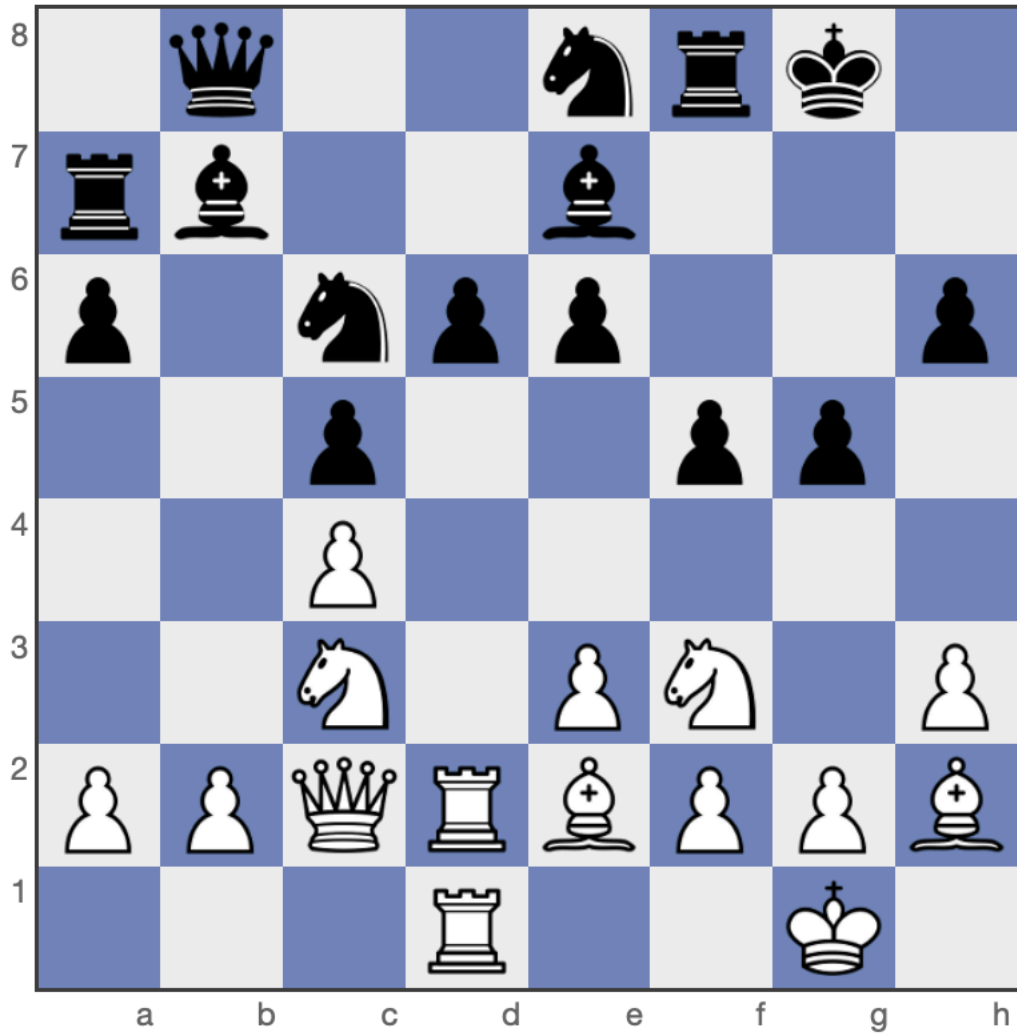
Finland 1996 · Sicilian, Najdorf, Opovcensky variation (B92) · 0-1

Vastustajan mahdollisuuksien tunnistaminen

Tella, Jussi (2428) vs. Akesson, Ralf (2486)

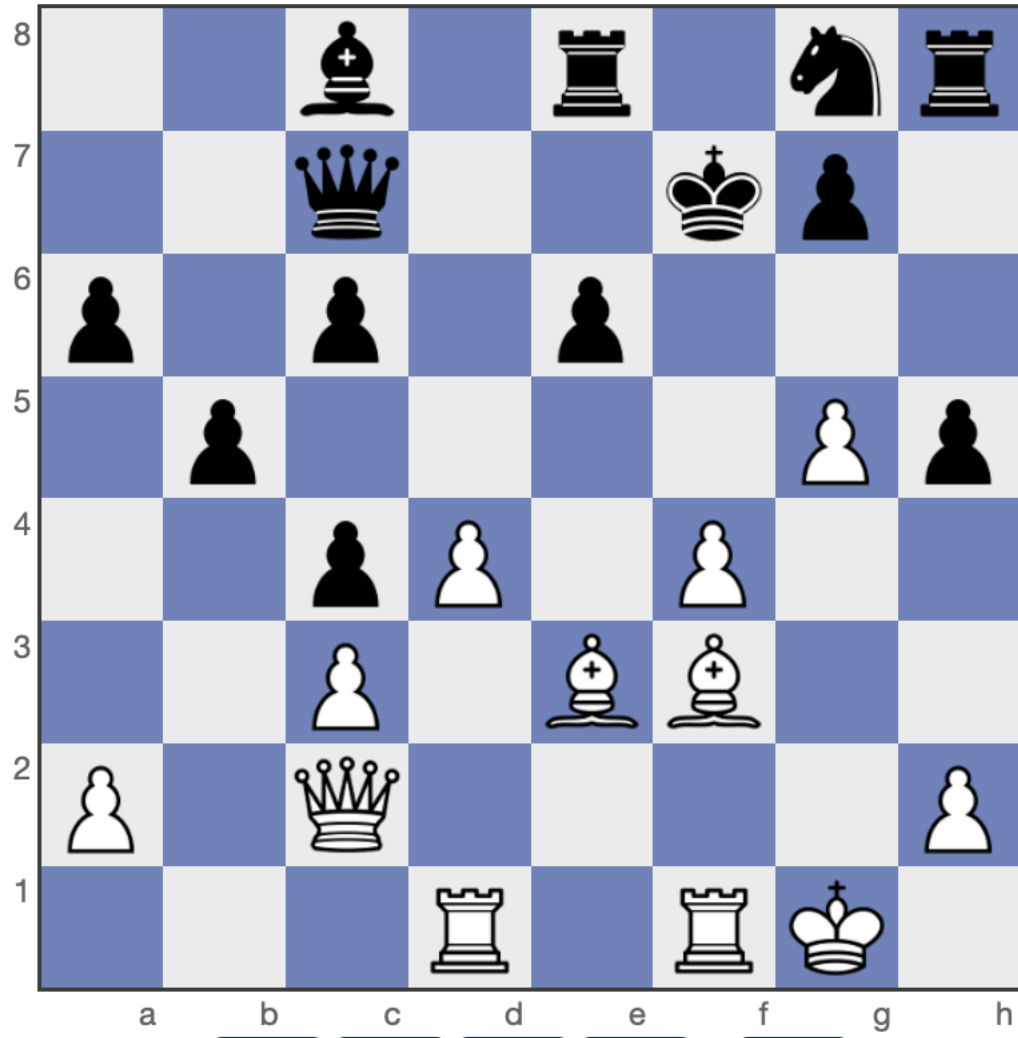
Stockholm 2000 · Queen's Indian, 4.Nc3 (E12) · 1-0

Muunnelmien laskemisen työkaluja
- Oikopolut, "hyvältä näyttävät jatkot"
- Loppuaseman arviointi

Tella, Jussi (2240) vs. Kekki, Petri (2330)

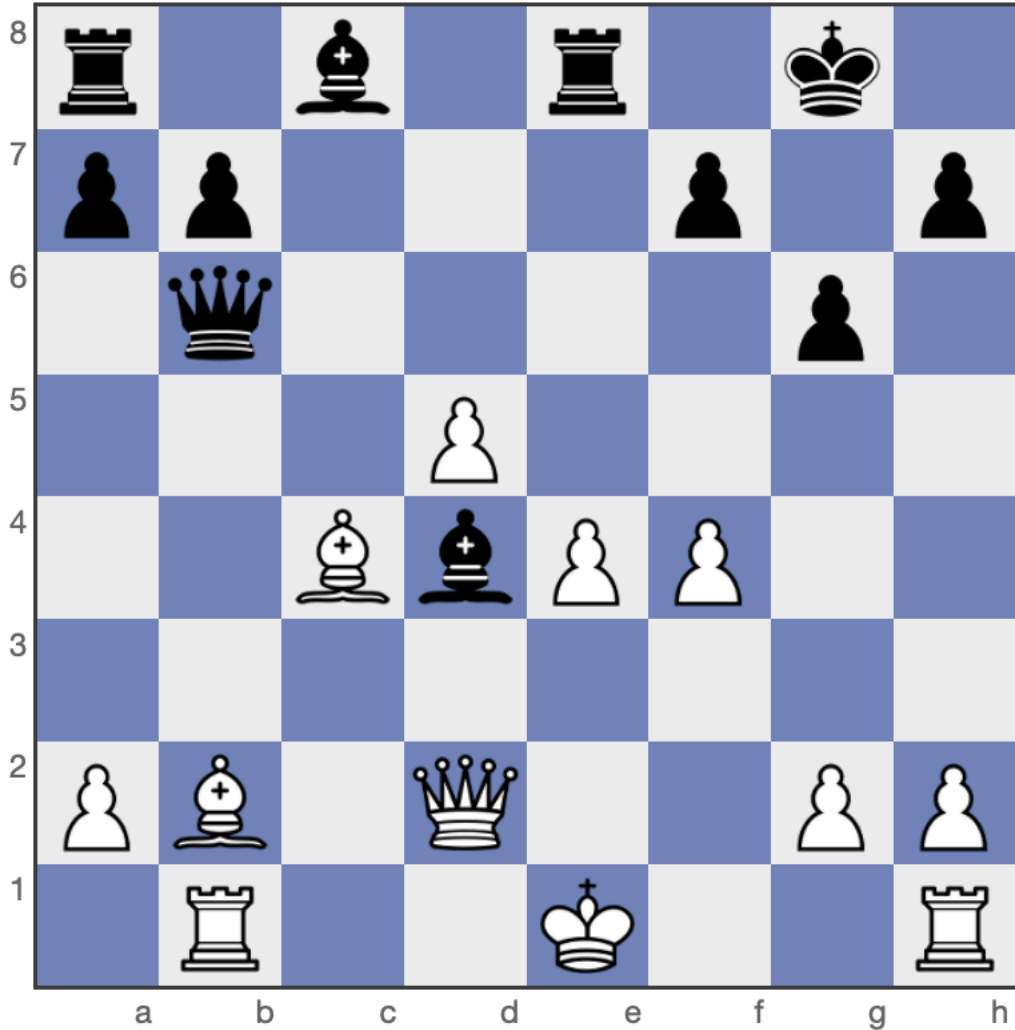
Finland 1995 · Queen's Gambit Declined, semi-Slav, Noteboom variation (D31) · 0-

Salattujen mahdollisuuksien tunnistaminen
- Siirtovaihtoehtojen löytäminen
- Aseman (loppuaseman) arviointi

Khalifman, Alexander (2645) vs. Ivanchuk, Vassily (2695)

Tilburg 1994 · English, symmetrical, three knights system (A34) · 1-0

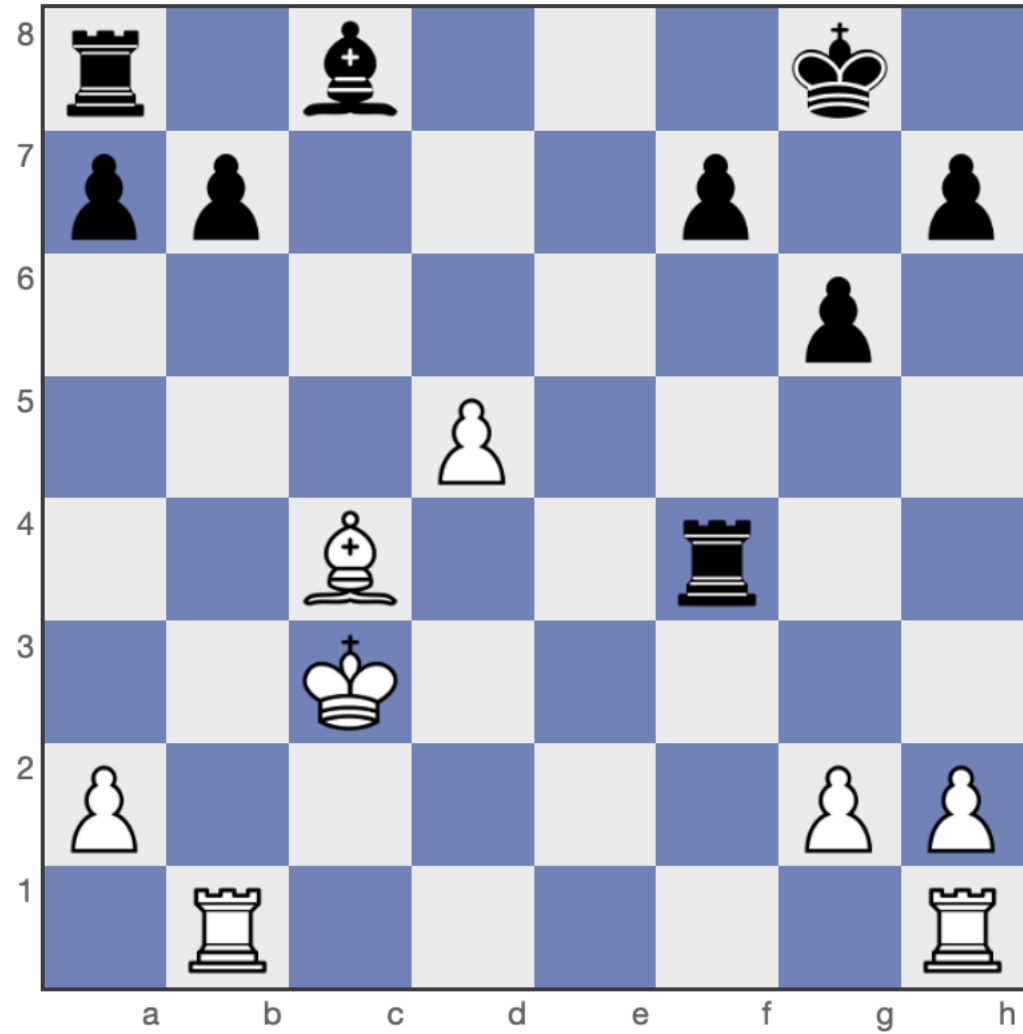
Avausteorian loppuasema

- Siirtovaihtoehtojen löytäminen
- Vaihtoehtojen ja loppuasemien arviointi

<https://www.365chess.com/game.php?back=1&gid=1669448&m=47>

Khalifman, Alexander (2645) vs. Ivanchuk, Vassily (2695)

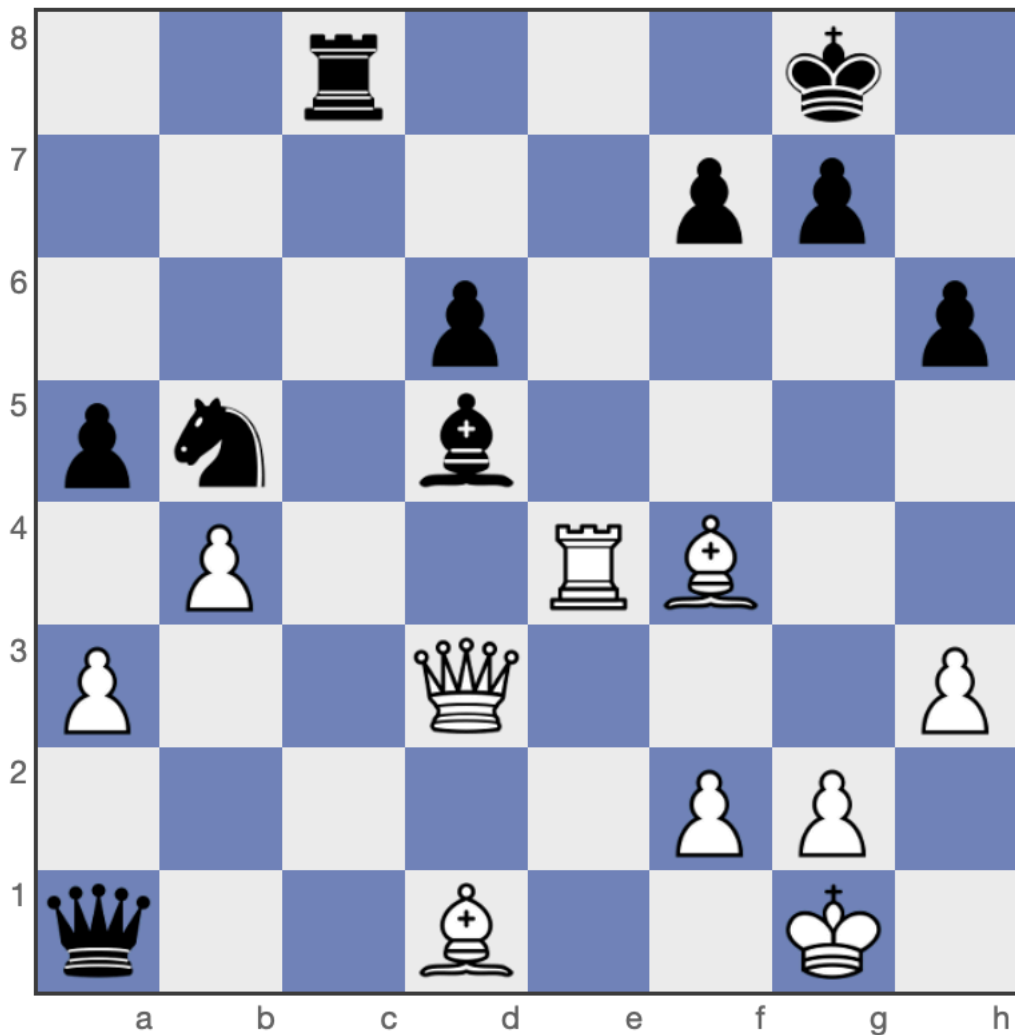
Tilburg 1994 · English, symmetrical, three knights system (A34) · 1-0

- Avausteorian loppuasema
- Siirtovaihtoehtojen löytäminen
 - Vaihtoehtojen ja loppuasemien arviointi

Nepomniachtchi, Ian (2763) vs. Kramnik, Vladimir (2777)

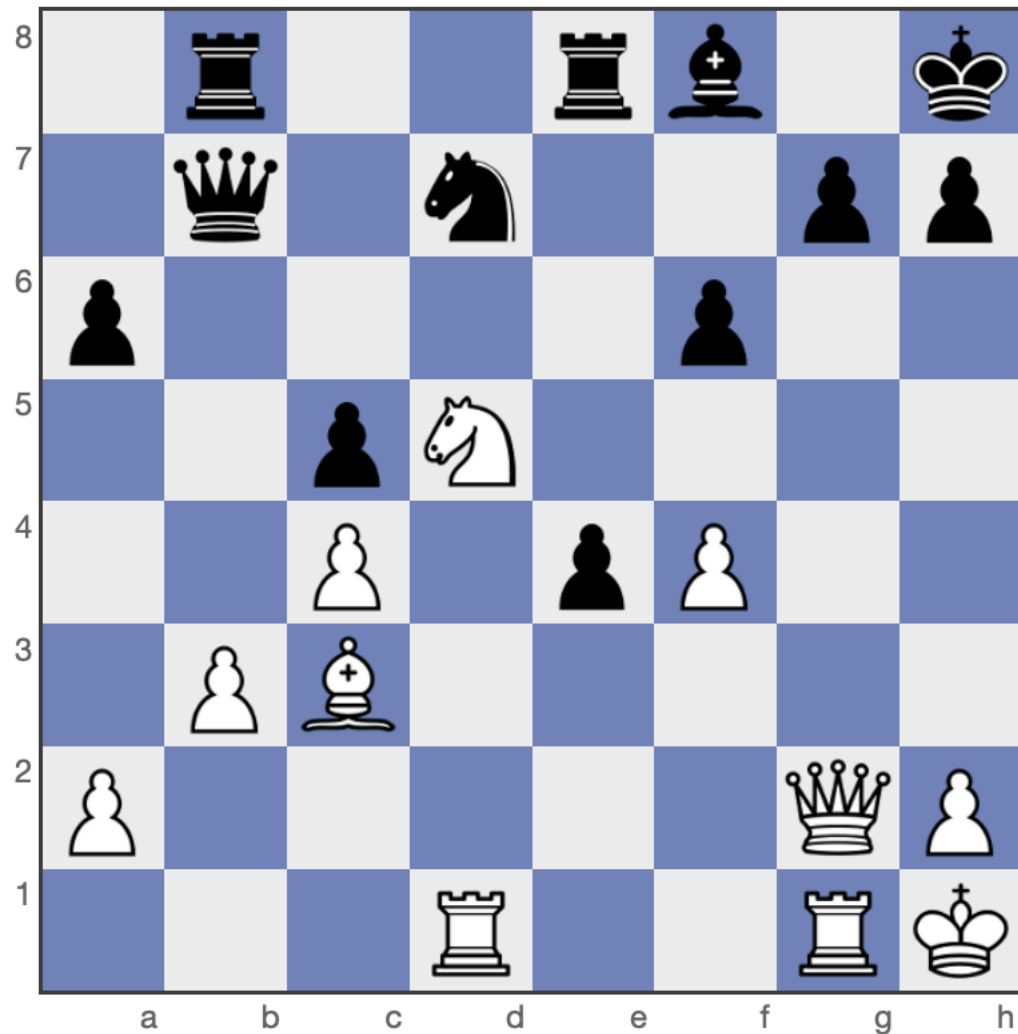
Wijk aan Zee NED 2019 · Ruy Lopez, Berlin defence, open variation (C67) · 1-0

Monimutkainen asema
- Siirtovaihtoehtojen löytäminen

Carlsen, Magnus (2835) vs. Rapport, Richard (2731)

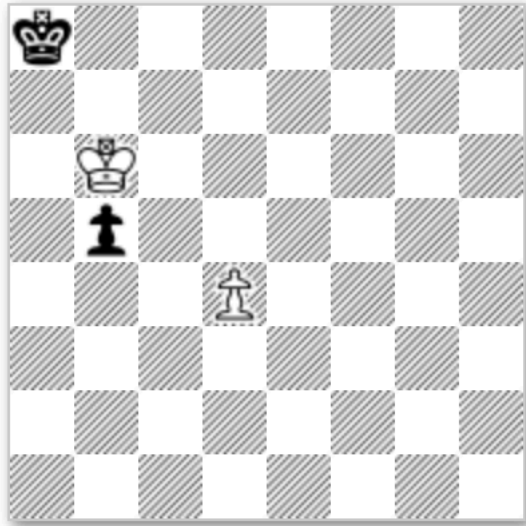
Wijk aan Zee NED 2019 · Sicilian, Taimanov (Bastrikov) variation (B47) · 1-0

Lupaava asema

- Siirtovaihtoehtojen tunnistaminen
- Suunnitelmien tunnistaminen
- Päätöksenteko

KOTITEHTÄVIÄ: laske voittojatko ilman lautaa

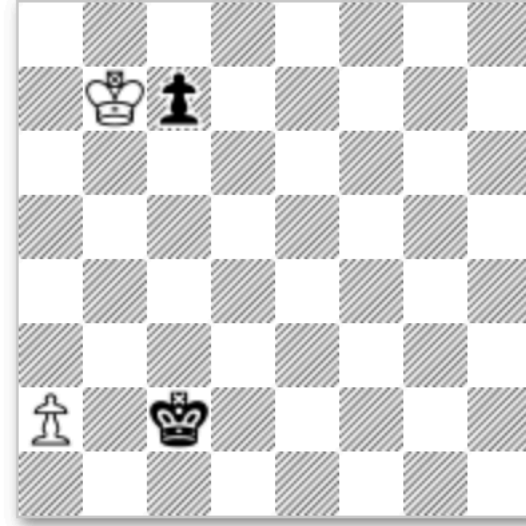

c7/8/1K6/1p6/3P4/8/8/8

+

2+2

<http://www.yacpdb.org/#433154>

8/1Kp5/8/8/8/8/P1k5/8

+

2+2

<http://www.yacpdb.org/#433233>